

>> Cartell conjunt de CiU i ERC a favor del sí.

>> Un moment del vot avançat a Girona. Dia de Sant Jordi.

Quan la multitud irromp en la història, que diria George Rudé, no acostuma a ser de forma gratuïta: ho fa perquè denota malestars, greuges i perquè té propostes alternatives sobre com construir la societat o el país. Aquesta ha estat una irrupció democràtica i pacífica, una consulta organitzada des de baix, pel poble, sense resultat vinculant, sense pressupost públic, que incloïa immigrants i joves a partir de 16 anys i en la qual s'han implicat més de 100.000 gironins. No sembla que es pugui negligir.

Ens hem acostat a la ciutat de Girona per viure de prop el procés de votació. La ciutat més poblada de les comarques gironines va demostrar que el procés de les consultes era viable a les gran poblacions.

25-A / Girona

QUAN EL POBLE FA DE POBLE

JOAN VERGÉS GIFRA

El 25 d'abril passat, de les 78.521 persones que estaven cridades a participar en la consulta, 16.055 van votar a favor de la independència de la nació catalana, 562 en contra, 140 en blanc i 44 van emetre vots nuls. En total, 16.801 persones es van acostar a algun dels dinou col·legis electorals dispersos per tota la ciutat i van dipositar una butlleta en alguna de les trenta-cinc meses electorals que van estar obertes des de les nou del matí fins a les vuit del vespre. Representen un 21,40% del cens, una xifra gens menyspreable si tenim en compte que el cens estava obert a persones sense passaport espanyol però residents a Girona i a joves entre setze i divuit anys. Sense comptar aquests dos col·lectius, la participació ascendeix al 25,77%.

Si s'ha de jutjar pels aplaudiments i les mostres d'alegria de la gent que, en la nit del 25 d'abril, van escoltar els resultats de la boca de Carles Mascort –el

president de la Junta Electoral creada *ex professo*, com les de totes les altres consultes, per vetllar pel bon desenvolupament de la votació–, la convocatòria va ser un èxit. En aquest mateix sentit es va expressar Girona Decideix en el comunicat oficial que va penjar al seu web el 6 de maig –i en el qual va aprofitar per anunciar la seva autodissolució–. Per a altra gent, en canvi, el fet que la participació fregués la quarta part de l'electorat no pot ser qualificat de triomf aclaparador. Entre el judici d'uns i altres s'alça la pregunta de si la consulta va ser un èxit o no. I, sobretot, la qüestió de com hem d'interpretar-ne els resultats, quin significat hem de donar a la consulta.

Sigui quin sigui el plantejament de la persona que es proposi respondre aquestes preguntes, ningú no pot passar per alt la feïnada ingent que ha comportat l'organització d'un esdeveniment d'aquestes característiques. N'hi ha prou de dir, d'entrada, que a Girona s'han mobilitzat unes quatre-centes persones que, de manera totalment voluntària, han dedicat temps i ganes a fer tota mena de tasques. I no tan sols durant un dia, o una setmana, sinó durant mesos. I és que la consulta va tenir lloc pròpiament el 25-A, però la història de la convocatòria popular comença uns quants mesos enrere.

La plataforma va tirar endavant i va acabar convertint-se en un artefacte extraordinàriament eficient

>> Xosé Manuel Beiras, observador internacional de la consulta del 25-A.

«Si no hi ha una consulta oficial és perquè no són pas quatre gats, els independentistes»

Xosé Manuel Beiras, exdirigent del Bloque Nacionalista Galego i observador internacional en la consulta del 25-A. La conversa tingué lloc davant de la Casa de Cultura de Girona, poc abans que tanquessin els col·legis electorals.

—Què en pensa de les consultes?

—Per a mi, el fonamental és que s'aconsegueixin fer. És quelcom que es fa a contracorrent, contra el que fa l'Estat i les mateixes institucions catalanes. És un èxit de la societat civil.

—Li sembla que la participació serà alta?

—Estem molt obsessionats amb les xifres de participació. Però no es pot comparar la participació en unes consultes a contracorrent amb els percentatges de participació d'unes eleccions que tenen tot el suport institucional. D'altra banda, si no convoquen una consulta oficial és perquè no són pas quatre gats, els independentistes.

—Creu que aquestes consultes a Catalunya són exportables a altres territoris de l'Estat? A Galícia, per exemple?

—En el cas de Galícia hauria estat més factible fa deu anys que no pas avui. Ara mateix hi ha un procés d'involució important. Hi manca la cultura cívica que trobem a Catalunya. A Euskadi, d'altra banda, recordem que hi ha un pànic enorme a preguntar res a la gent.

—Quina repercussió creu que tindran, doncs, aquestes consultes en l'àmbit estatal?

—Estem en un context particular. El meu diagnòstic és que hem entrat en un procés de descomposició de l'Estat espanyol del 1978. El pacte constitucional, l'han trencat els mateixos que el van fer. Ho demostren casos com els d'*Egunkaria*, processos contra el jutge Garzón o la sentència pendent del TC sobre l'Estatut. En aquest context, fan falta consultes d'aquesta mena. Marquen un punt d'inflexió i demostren que certes actituds que abans eren marginals ara són ben normals.

>> Dia de la votació a la Casa de Cultura de Girona.

Els primers passos

La guspira que va encendre el foc, com tothom sap, va ser la consulta d'Arenys de Munt del 13 de setembre de 2009, amb tot l'enrenou que va aixecar; després vingueren les dues tongades de consultes del 13 de desembre de 2009 i del 28 de febrer de 2010. Ja aleshores alguns gironins van plantejar-se la possibilitat d'organitzar-ne una a Girona. És així que ben aviat es constituí la plataforma Girona Decideix. Inicialment la integraven tres associacions: Òmnium Cultural, l'Ateneu d'Acció Cultural (ADAC) i el Casal Independentista El Forn. Més endavant s'adheriren a la iniciativa una setantena llarga de les entitats més importants de la ciutat: partits polítics com ERC, CiU, EUIA o la CUP; associacions culturals com el FAGC, GRAMC, Llatinoamericans de Catalunya, la Federació d'Associacions de Veïns de Girona, Mou-te en Bici; els principals sindicats; els principals col·legis professionals, etc.

Una data important fou el 10 de novembre de 2009, dia en què Girona Decideix, a través d'ERC i de CiU, va portar al ple municipal una moció de suport a una consulta com la d'Arenys de Munt a Girona, que va ser aprovada amb els vots d'ERC, CiU i IC-V; els regidors del PSC es van abstenir i els del PP van votar-hi en contra. En la moció

>> *Diferents moments de la votació del 25-A a Girona.*

es concretava ja la pregunta que es formularia a la ciutadania: «Està d'acord que la nació catalana esdevingui un estat de dret independent, democràtic i social dins una unió europea dels pobles?» (val a dir que en cada població la plataforma organitzadora ha formulat la pregunta de la manera que els ha semblat més pertinent). L'aprovació de la moció va suposar que Girona fos la primera capital de demarcació que obtenia suport institucional per organitzar la consulta. A efectes logístics també va ser molt important, perquè va comportar la possibilitat d'accedir a les dependències de múltiples edificis de titularitat municipal a fi de dur-hi a terme activitats de campanya, a banda, és clar, d'instal·lar-hi les meses electorals en la diada del 25-A.

Un convidat especial

Després d'obtenir el suport institucional, va ser necessari acordar els termes que havien de guiar la campanya i les bases de la votació. L'objectiu sempre va ser organitzar una consulta al màxim de rigorosa, transparent i fiable. Per això, el 21 de gener, tots els voluntaris ja adscrits van ser convocats a l'auditori de la Casa de Cultura per tal de discutir la qüestió. En la reunió hi havia un convidat especial: Alfons López

Tena, notari, exvocal del Consell General del Poder Judicial i fundador del Cercle d'Estudis Sobiranistes. La raó és que López Tena havia dirigit la plataforma Osona Decideix i, per tant, disposava de prou experiència per dirigir la campanya a Girona. D'altra banda, Osona Decideix havia elaborat uns protocols d'actuació i d'organització de les consultes que podien ser útils. En aquesta reunió es va plantejar a la gent, doncs, si estava d'acord que López Tena encapçalés la campanya. Una gran majoria d'assistents (145 d'un total de 181 persones) va dir que sí. Tanmateix, López Tena va acabar declinant l'oferiment adduint que no hi havia prou consens al voltant del seu lideratge. Alguns membres de la plataforma encara se'n fan creus. Malgrat tot, la plataforma va tirar endavant i va acabar convertint-se en un artefacte eficient. El primer que va fer va ser constituir una junta directiva integrada per sis membres i adaptar el protocol d'Osona Decideix a les circumstàncies gironines. Tot seguit va dissenyar una estructura organitzativa i va perfilar l'estratègia de campanya, que formalment, diríem, s'havia iniciat el 10 de desembre amb un acte de presentació al Centre Cultural La Mercè en el qual havia intervingut el filòsof Josep-Maria Terricabras.

Comissions i voluntaris

Estructuralment, la plataforma va quedar constituïda en comissions temàtiques i comissions de caràcter més tècnic. Les primeres responien a l'interès d'arribar als diferents col·lectius de la ciutadania; les segones s'encarregaven d'establir comunicació amb els mitjans, preparar la seguretat en la consulta, dur la tresoreria, coordinar els voluntaris, ocupar-se de la logística relativa a locals, etcètera. Així, Girona Decideix va començar a engegar un seguit d'activitats, com ara la creació d'un web centralitzador de la informació, l'organització de xerrades-berenar en centres cívics, la creació i la difusió per Internet d'un vídeo promocional, l'obertura d'espais de difusió en espais de relació virtuals com Facebook i Twitter, la realització de visites informatives a instituts de secundària o a diferents associacions de nouvinguts, la venda de samarretes, pins, domassos, banderoles sobre la consulta, l'organització de dos debats entre partidaris del sí i del no... Al març i l'abril es van fer una sèrie de jornades per formar els voluntaris, especialment necessàries en el cas de les persones que es van comprometre a exercir de fedataris per recollir el vot anticipat. Aquesta modalitat de

Els processos **revolucionaris sorgeixen del poble, més o menys espontàniament, i s'escapen de l'ordre establert**

ROSSEND GRI

GERARD BAQUE

>> **Voluntaris preparen una taula de votació a la ciutat de Girona.**

votació va ser ben rellevant ja que, a banda del fet que al final del procés va representar el 7% del cens (5.500 butlletes), va servir per donar a conèixer la consulta. Durant els mesos de març i abril era realment difícil circular per la ciutat i no topar amb alguna taula de recollida de vot anticipat. I encara era més difícil no adonar-se que els balcons de les cases eren plens de domassos i banderoles blaugrisenques anunciant l'esdeveniment.

Aquesta, molt breument, és la història de Girona Decideix. Qui vulgui fer-se un judici sobre la significació d'aquestes consultes ha de tenir present que, des del moment que es constituí la plataforma fins al dia que es va dur a terme la consulta, totes les activitats i tota l'organització de l'esdeveniment van ser possibles perquè un conjunt de ciutadans i associacions civils es van arremangar les mànigues, es van gratar les butxaques i hi van dedicar un temps preciós. I ho van fer sense perdre mai la il·lusió i l'entusiasme. És a aquesta il·lusió i a aquest entusiasme que van respondre milers de ciutadans quan van anar a dipositar una butlleta. I és en aquesta il·lusió i en aquest entusiasme, em penso, on es troba la significació profunda de la consulta.

La por dels apoltronats

Lògicament, qualsevol dels que van prendre part en la consulta hauria desitjat que fos vinculant. Tanmateix, el fet que no ho fos no va treure força a l'esdeveniment. Més aviat al contrari, li va donar una força especial, extraordinària, que no es coneixia d'ençà dels temps de la tan encomiada transició democràtica. És la mena de força que es congria en els processos veritablement revolucionaris –que, per cert, ben poques vegades són majoritaris–. Efectivament, els processos revolucionaris sorgeixen del poble, més o menys espontàniament, i s'escapen de l'ordre establert. És això, clarament, el que fa por a les institucions espanyoles. I és això, certament, el que es nega a reconèixer una part important de la classe política catalana més apoltronada; la classe política a la qual van demostrar que pertanyen, per exemple, Pia Bosch, diputada pel PSC al Parlament català, o Josep López de Lerma, exdiputat per CiU al Parlament espanyol. Tots dos, en un debat que va tenir lloc al GEiEG de Sant Narcís, van coincidir a defensar el no en les consultes demanant en realitat que hom no anés a votar. El més interessant és que van fer-ho amb arguments del tipus «Les

enquestes diuen que la majoria de catalans no volen la independència», «Aquestes consultes surten del marc legal i no serveixen per a res, són pura diversió, teatre», «La democràcia no és fer el que ens dona la gana» o «La nostra democràcia és jove i feble». Per contrast, aquesta mena de declaracions ajuden a donar significat a les consultes. I és que el poble inicia un procés revolucionari quan no es mira les enquestes, ni el marc legal, ni diu el que diuen que hem de dir; quan, simplement, s'expressa sense por i ja no es conforma amb les excuses de la classe política. És això el que va resumir un assistent al debat quan, indignat davant la crida a no participar en les consultes que havien fet els representants d'aquesta classe política, va etzibar-los: «Ens independitzarem. És clar que ens independitzarem. Però abans ens independitzarem de vosaltres!». De vegades succeeix: quan els polítics renuncien a la política, el poble fa de poble.

Joan Vergés Gifra és professor de filosofia de la UdG.

De vegades succeeix: quan els polítics renuncien a la política, el poble fa de poble